

Nové výzvy evropské energetiky

Trendy evropské energetiky

Blahoslav Němeček

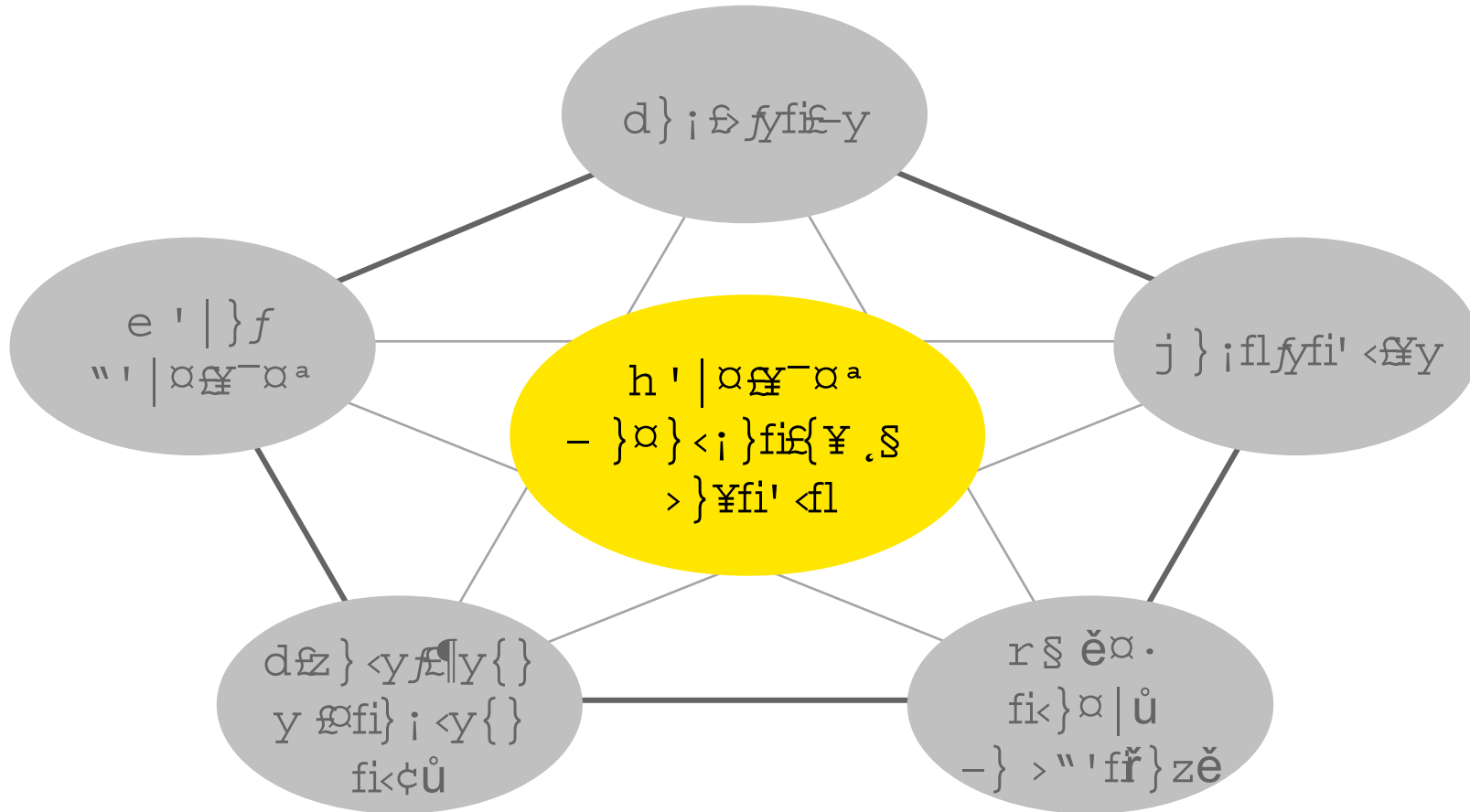
22. října 2012

Dnešní energetika pohledem Ernst & Young

Dominující trendy a paradoxy v energetice

- ▶ Nikdo nechce investovat do klasických zdrojů
 - ▶ nízké ceny elektřiny způsobené vyšší produkcí dotovaných obnovitelných zdrojů
 - ▶ vysoká míra nejistoty (politika nakládání s emisními povolenkami)
- ▶ Přirozený rozvoj decentralizované výroby
 - ▶ vysoké regulované poplatky za odběr ze sítě
 - ▶ snížení cen technologií (FVE, mikrokogenerace)
- ▶ Ochlazení podpory obnovitelných zdrojů
 - ▶ přehřátí a finanční neúnosnost stávajících kompenzačních mechanismů
- ▶ Potřeba investic do nové infrastruktury
 - ▶ složité a zdlouhavé povolovací procedury
 - ▶ mimo časový rámec některých ambiciózních politik
- ▶ Zesilující regulace v oblasti transparentnosti trhů a monitoringu transakcí s energetickými komoditami a jejich deriváty
- ▶ Integrace národních trhů do regionálních a jednoho evropského
 - ▶ příklad – Market Coupling CZ-SK-HU
- ▶ Posílení práv zákazníků ve vztahu k dodavatelům energií
 - ▶ plnění řady povinností s sebou nese zvýšené náklady

Hybatelé změn v energetice

Nová evropská legislativa

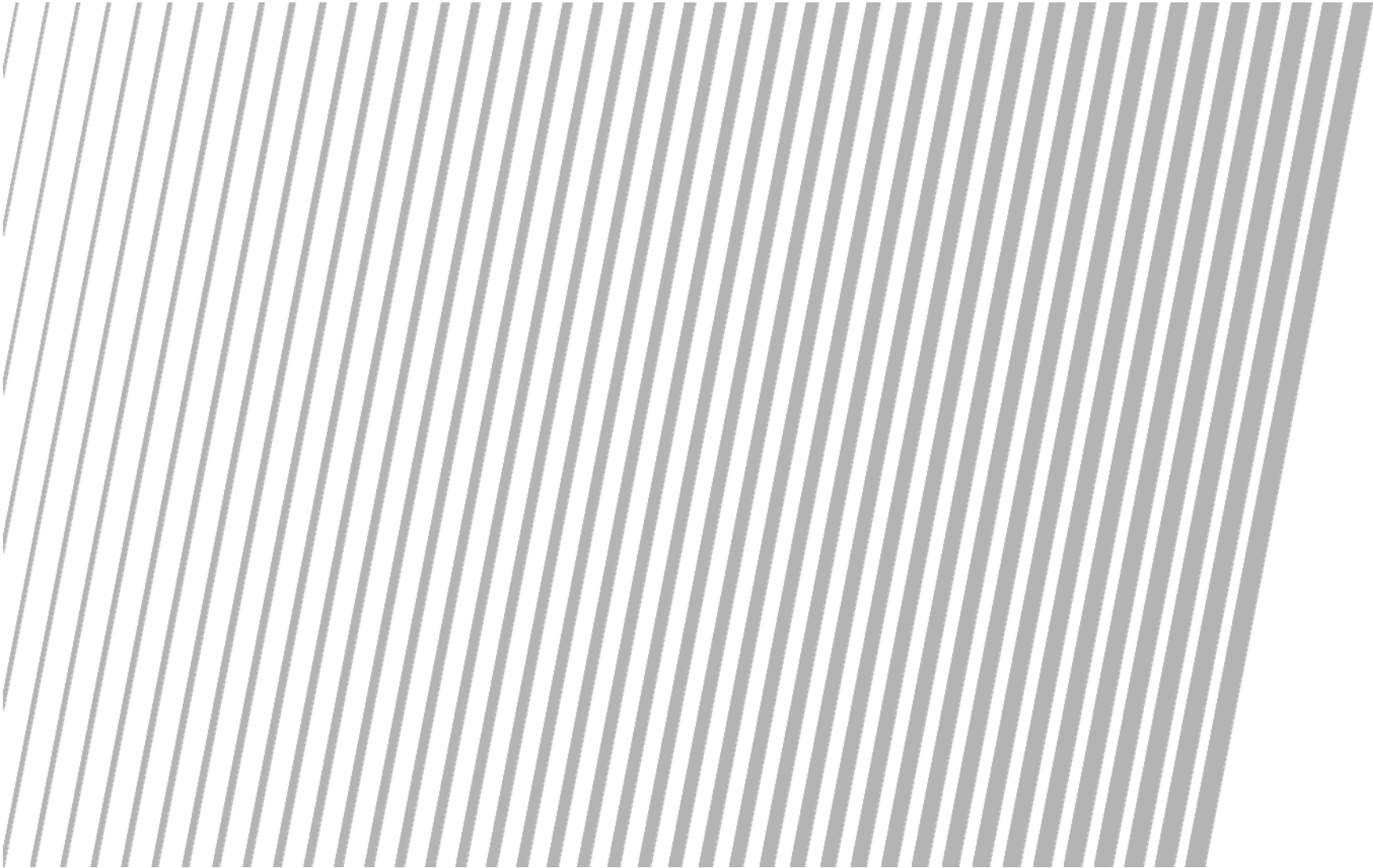
Nová evropská energetická legislativa

- ▶ REMIT
 - ▶ plošný dopad na výrobce elektřiny, plynu, provozovatele přenosové a přepravní soustavy, provozovatele podzemních zásobníků, obchodníky s elektřinou a plynem, organizátory trhů
 - ▶ nutná částečná implementace do národní legislativy

- ▶ Směrnice o energetické účinnosti
 - ▶ široké spektrum nástrojů pro implementaci do národní legislativy
 - ▶ nové obchodní příležitosti pro hráče na trhu

- ▶ Balíček pro energetickou infrastrukturu
 - ▶ příležitost pro státní správu a provozovatele přepravní a přenosové soustavy
 - ▶ příležitost pro spolupráci s okolními zeměmi
 - ▶ nařízení s charakterem směrnice – nutnost implementace

REMIT

REMIT - Nařízení o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií

Cíle:

- ▶ zamezit zneužívání energetického trhu, manipulacím a insider tradingu
- ▶ zvýšit transparentnost (informace)
- ▶ zajistit monitoring celého velkoobchodního energetického trhu (transakce)

Hlavní oblasti nových pravidel:

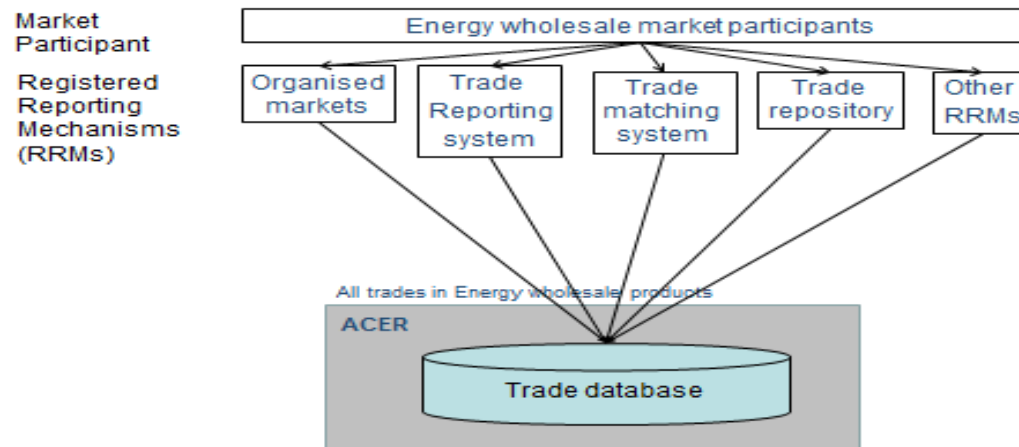
- ▶ zveřejňování vnitřních informací – *již účinné od počátku roku 2012*
 - ▶ Kapacita zařízení
 - ▶ Využití zařízení
 - ▶ Plánovaná a neplánovaná nedostupnost zařízení
 - ▶ Údaje o spotřebě
- ▶ zákaz použít nezveřejněné vnitřní informace při prodeji/nákupu na velkoobchodních energetických trzích – *již účinné od počátku roku 2012*
- ▶ zákaz transakcí, které vysílají falešné či zavádějící signály – *již účinné od počátku roku 2012*
- ▶ registrace účastníků trhu u národního regulátora a v registru ACER (viz.harmonogram)
- ▶ reportování transakcí do jednotné databáze ACER (viz. harmonogram)
 - ▶ Tradingová společnost
 - ▶ Výrobní společnost (i pokud je vše obchodováno prostřednictvím „in-house trading unit“)
 - ▶ Konečný zákazník (jako subjekt nebo skupina) se spotřebou nad 600 GWh/rok
 - ▶ Provozovatel přenosové a přepravní soustavy
 - ▶ Provozovatel podzemního zásobníku

Další výrazné posílení kompetencí národních regulátorů a ACER

REMIT – transakční reporting, jak, co, kdy?

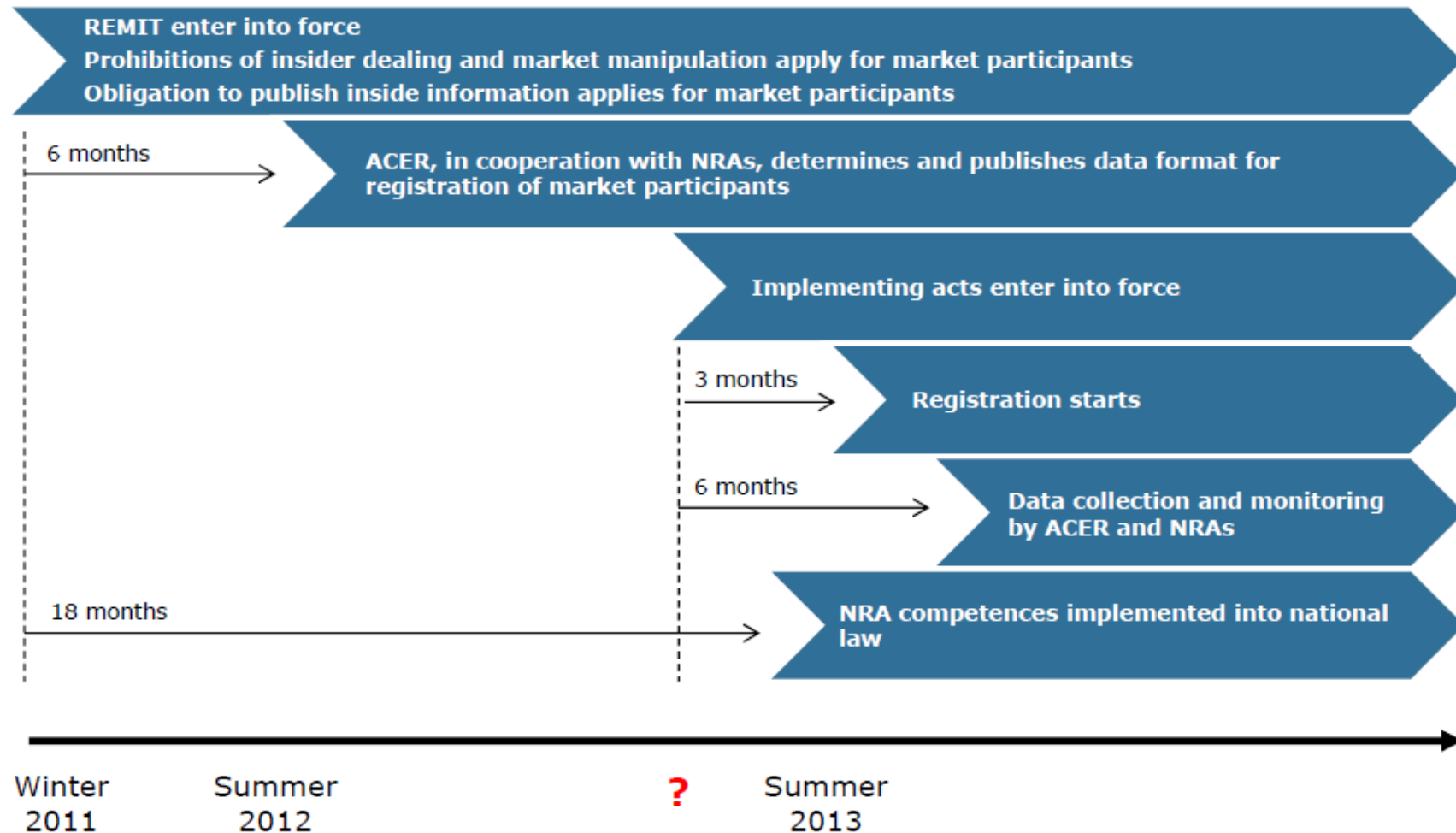
- ▶ Komoditní kontrakty (elektřina, plyn) :
 - ▶ Day-ahead
 - ▶ Intraday
 - ▶ Week-end
 - ▶ Dlouhodobé kontrakty na fyzickou dodávku
 - ▶ Ostatní kontrakty s obecně akceptovanými termíny dodávek podléhající schedulingu
- ▶ Kapacitní kontrakty
 - ▶ jakákoliv bookovaná kapacita v rámci jedné nebo více „bidding areas“
- ▶ Kdy ?
 - ▶ nejpozději následující den

Reporting through RRM

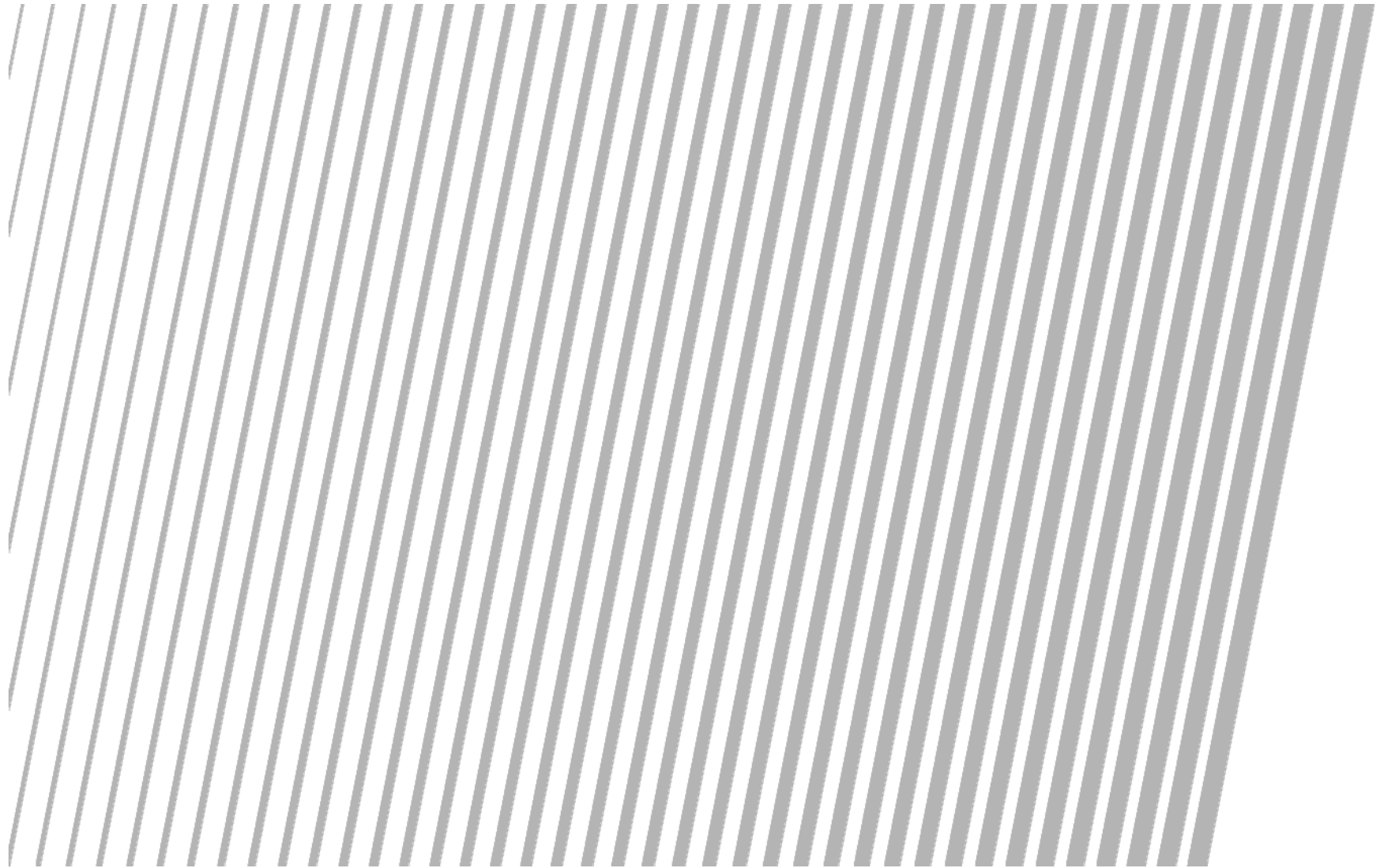
Zdroj: ACER

REMIT – Plán implementace

Zdroj: ACER

Směrnice o energetické účinnosti

Směrnice o energetické účinnosti

Povinnost zajistit úspory

Hlavní opatření

ČS mají zavést **povinný rámec pro úspory energií**, který zaručí, že **DSO a prodejci energií zajistí každoroční úspory svých konečných zákazníků ve výši 1,5% z průměru spotřebované energie za předcházející 3 roky**

- ▶ Realizace úspor v období 1.1.2014 – 31.12.2020
- ▶ Vyjádření ve formě spotřeby primárních zdrojů nebo ve formě konečné spotřeby energie
- ▶ ČS se může rozhodnout, jací DSO a prodejci budou patřit mezi „subjekty s povinností“ (musí však být nediskriminační)
- ▶ Oblast dopravy může být zahrnuta do spotřebované energie
- ▶ Prvky flexibility:
 - ▶ Postupný náběh dosahování úspor: 1% v 2014-2015, 1,25% v 2016-2017 a 1,5% v 2018-2020
 - ▶ Vyjmutí energie dodané průmyslovým podnikům spadajícím pod EU ETS
 - ▶ Započítání úspor dosažených při výrobě, přenosu nebo distribuci energie (včetně SCZT)
 - ▶ Započítání individuálních verifikovatelných úspor dosažených od 31. 12. 2008 s životností přesahující rok 2020
- ▶ Statisticky významné množství dosažených úspor musí projít nezávislým měřením a verifikací
- ▶ Možnost započítat dosažené úspory z aktuálního roku až 4 dozadu nebo až 3 roky dopředu

Alternativní opatření

Státy mohou **zavést jiné nástroje než povinný rámec** – cíl zůstává, **svoboda v otázce volby nástrojů i volby subjektů, které budou zodpovědné za dosažení úspor.**

- ▶ Povinnost notifikace alternativních opatření (včetně vysvětlení) u Komise (do data transpozice),
- ▶ Komise má 3 měsíce na schválení nebo navrhlha modifikaci těchto alternativních opatření (návrh není závazný)

Směrnice o energetické účinnosti

Měření a vyúčtování

Chytré měření

ČS musí zajistit **instalaci přesných měřičů spotřeby energií** (a vody) v případě, že to je možné technicky, finančně (pozitivní CBA) a zároveň v souladu s nevyužitým potenciálem energetických úspor

- ▶ Měřiče musí být schopny přesně zobrazit aktuální spotřebu a zároveň poskytnout informaci o čase spotřeby
- ▶ Při připojení nového odběrného místa nebo podstatné rekonstrukci budovy je povinné instalovat již tyto nové měřiče

Vyúčtování a fakturace

V případě, že spotřebitelé nemají měřiče v souladu se směrnicí 2009/72, musí ČS zajistit v případě, že to je technicky možné a ekonomicky odůvodněné, aby:

- ▶ fakturace na základě skutečné spotřeby proběhla jednou za rok
- ▶ proběhlo **informativní vyúčtování** (skutečná spotřeba, doposud zaplacené zálohy, apod.)
 - ▶ **čtvrtletně** v případě, že si ho zákazník vyžádá nebo když se rozhodl pro elektronickou fakturaci
 - ▶ **pololetně** v případě, že si ho zákazník nevyžádá a elektronicky nekomunikuje.

ČS musí dále zajistit, aby:

- ▶ byla na základě žádosti zákazníka poskytnuta poskytovateli energetických služeb informace o jeho dřívější spotřebě,
- ▶ byla zákazníkům nabídnuta možnost elektronického vyúčtování; když zákazník požádá, musí mu být poskytnuto jasné vysvětlení jednotlivých položek na jeho faktuře,
- ▶ byl zákazníkům poskytnut společně s fakturou srozumitelný přehled současných nákladů na energie,
- ▶ byly zákazníkům poskytovány informace a odhady cen energií včas a přehledně.

Směrnice o energetické účinnosti

Povinnost zpracovávat CBA využití potenciálu vysokoúčinné KVET pro nové výroby elektřiny a tepla nad 20 MW nebo při rekonstrukci stávajících zdrojů

Platí pro:

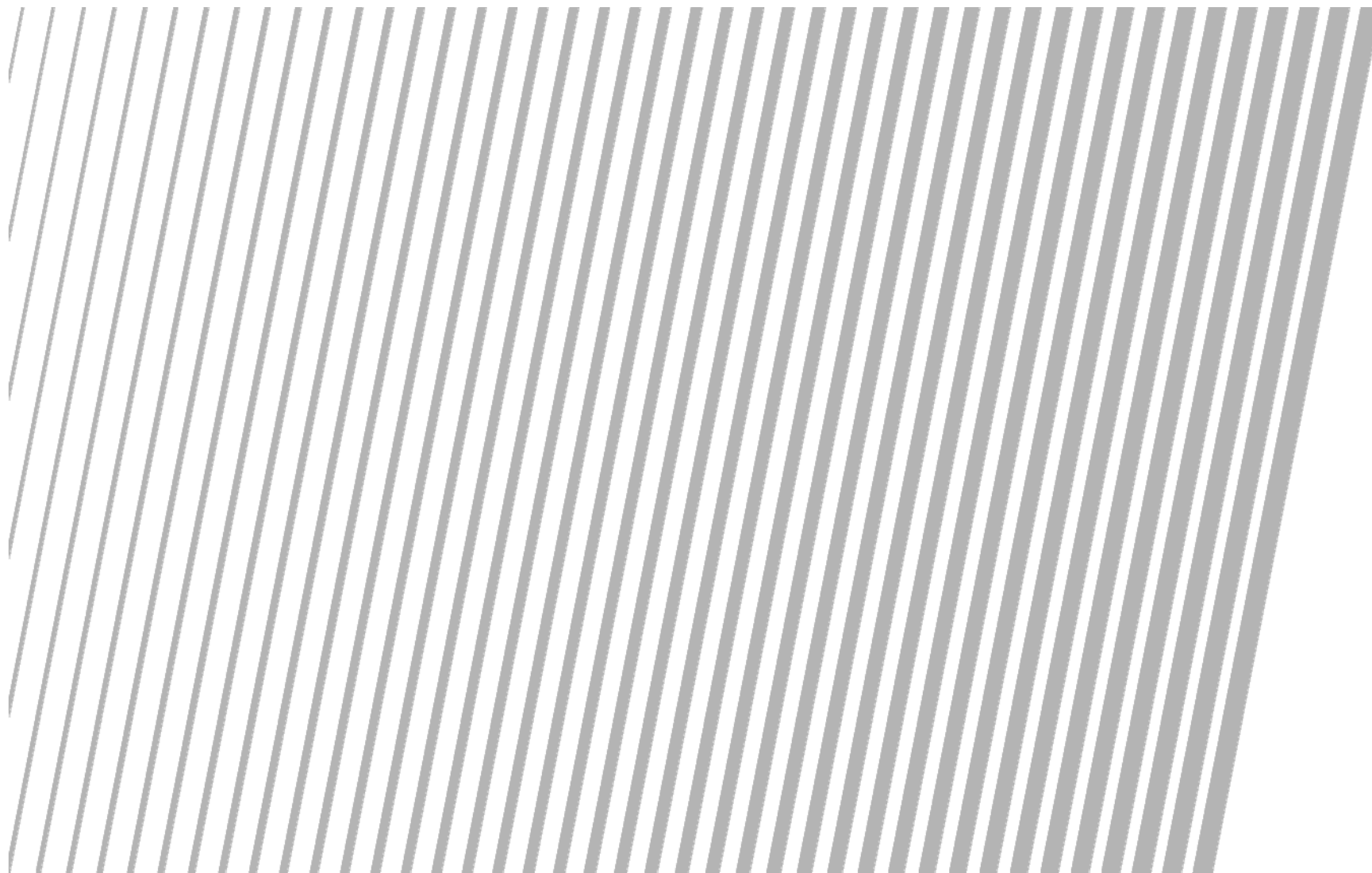
- ▶ novou nebo modernizovanou tepelnou elektrárnu (> 20 MW),
- ▶ nové nebo modernizované průmyslové zařízení zajišťující dodávky tepla (> 20 MW),
- ▶ nový či modernizovaný systém CZT (> 20 MW).

Neplatí pro:

- ▶ špičkové záložní zdroje s průměrným nasazením do 1 500 hodin/rok,
- ▶ jaderné elektrárny,
- ▶ elektrárny s CCS.

Povinnost notifikovat veškeré výjimky u Komise do 1. 1. 2014.

Infrastrukturní balíček

Nařízení pro transevropskou energetickou infrastrukturu (+ CEF)

- ▶ Projekty společného zájmu (PCI)
- ▶ Povolovací procedury
- ▶ Regulace
- ▶ Financování

Identifikace projektů PCI

- ▶ **Obecné podmínky**
 - ▶ příslušnost do jednoho z 12 koridorů a oblastí
 - ▶ projekt zasahuje do dvou států nebo má **výrazný přeshraniční význam**

- ▶ **Speciální podmínky**
 - ▶ integrace trhu (elektrina, plyn)
 - ▶ přeprava výroby z OZE do míst spotřeby (elektrina)
 - ▶ řízení soustavy (elektrina)
 - ▶ bezpečnost dodávek (plyn)
 - ▶ diverzifikace zdrojů (plyn)

Povolovací procedury

Činnost	Doba trvání
Studie proveditelnosti, umístění trasy a územní otázky	6 – 12 měsíců
Studie EIA „Environmental Impact Assessment“ a veřejná projednání	12 – 18 měsíců
Zanesení trasy do katastrálních map (územní plán), předběžné dohody s vlastníky pozemků	12 měsíců
Předběžný návrh stavby, požadavky a zajištění vstupů do územních plánů Veřejná projednání a zapracování připomínek	6 – 12 měsíců
Smlouvy s vlastníky pozemků	6 měsíců
Projekt na provedení stavby	6 měsíců
Projekční a stavební postupy	12 – 18 měsíců
Výkup pozemků	3 – 6 měsíců
Výběrová řízení, volba dodavatele vč. dořešení výhrad navrhovatelů	6 – 12 měsíců
Skutečná výstavba	12 – 24 měsíců
Celková doba	82 – 126 měsíců (7 – 10,5 let !)

Zdroj: Evropská komise

Povolovací procedury

- ▶ Prioritní status projektů PCI
- ▶ Organizace povolovacích procedur
 - ▶ Zřízení kompetentního orgánu !
- ▶ Transparentnost a veřejné projednání
- ▶ Časové limity pro povolovací procedury

Povolovací procedury

- ▶ Opatření k zefektivnění procedur
 - ▶ Komise do 3 měsíců po zveřejnění vydá vodítka pro podporu ČS ke zefektivnění procedur
 - ▶ ČS vydá 9 měsíců po zveřejnění vodítek vlastní opatření ke zefektivnění procedur
- ▶ V rámci povolovacích procedur musí být projektům PCI přidělena **nejvyšší priorita**
 - ▶ k PCI přistupovat jako k projektům veřejného zájmu

Kompetentní orgán

- ▶ 6 měsíců po vydání nařízení zřídí ČS „kompetentní orgán“
- ▶ Kompetentní orgán:
 - ▶ usnadňuje a koordinuje povolovací procedury,
 - ▶ spolupracuje se zahraničními kompetentními orgány pokud má PCI přeshraniční dopad,
 - ▶ vydává manuál povolovacích procedur do 9 měsíců po zřízení,
 - ▶ vydává rozhodnutí maximálně do 3 let,
 - ▶ postupuje podle jednoho ze schémat:

Integrované

vydává jedno rozhodnutí
s přihlédnutím k názorům
ostatních orgánů

Koordinované

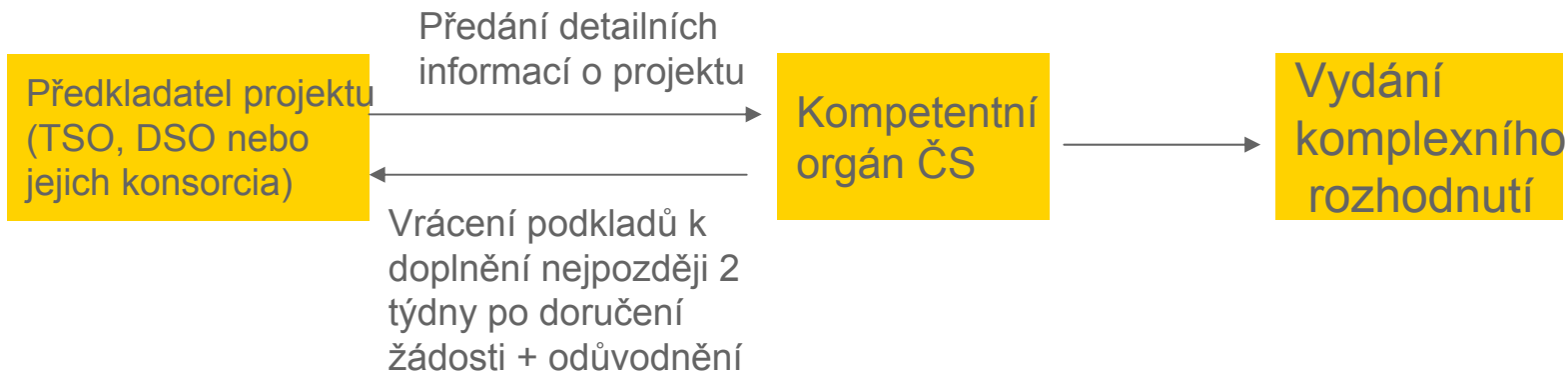
celkové rozhodnutí zahrnuje
jednotlivá rozhodnutí jednotlivých
orgánů, kompetentní orgán může
jednotlivé rozhodnutí „přehlasovat“

Lhůty pro procedury

Maximální doba trvání 3 roky

Preaplikační fáze max. 2 roky

Povolovací procedura max. 1 rok

- identifikace dalších potřebných podkladů
- příprava detailního plánu postupu
- identifikace nezbytných rozhodnutí a názorů
- identifikace dotčených orgánů a účastníků
- fáze postupu, milníky, lidské zdroje

Transparentnost a konzultace

- ▶ Předkladatel projektu
 - ▶ publikuje koncept veřejného projednání (kompetentní orgán může žádat úpravy)
 - ▶ konzultuje před podáním žádosti kompetentnímu orgánu, zprávu z konzultací přikládá
 - ▶ zřizuje web s relevantními údaji o projektu

Regulace

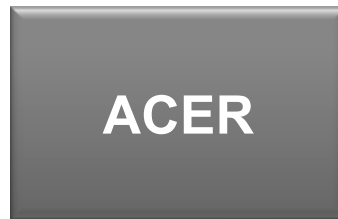
- ▶ EU analýza nákladů a přínosů (CBA)
- ▶ Investice přeshraničního významu
 - ▶ Alokace nákladů !
- ▶ Motivační regulace TSO

Analýza nákladů a přínosů

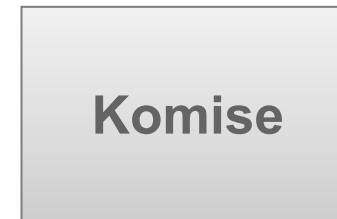
- ▶ Příprava analýzy (t – platnost nařízení – 1.1.2013)

- t + 1 měsíc
- vydání metodiky
- t + 10 měsíců
- zpracování připomínek ACER a Komise a předložení Komisi ke schválení
- t + 10,5 měsíce
- Publikace metodiky na www

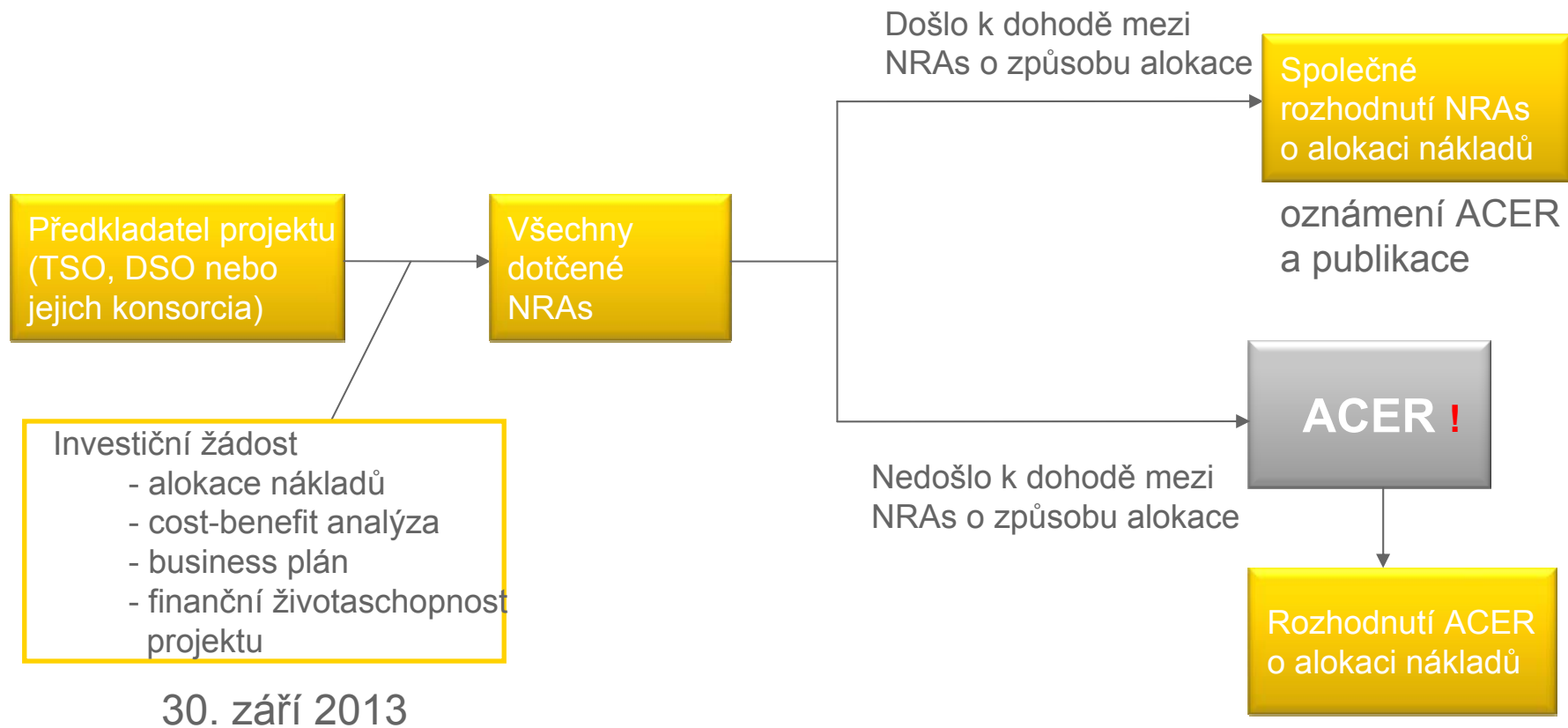

- t + 4 měsíce
- konzultace metodiky
- předání připomínek k metodice ENTSO's Komisi

- t + 7 měsíců
- předání připomínek ENTSO's
- t + 10 měsíců
- schválení metodiky

Alokace nákladů

Motivační regulace TSO

- ▶ PCI se zvýšeným rizikem musí být udělena motivace !
- ▶ Regulátoři
 - ▶ musí publikovat metodiku a kritéria použitá pro hodnocení projektů s vyšším rizikem do 31.7.2013
 - ▶ musí vzít v úvahu výsledky cost- benefit analýzy projektu
 - ▶ musí rozhodnout o udělení motivace PCI s rizikem
 - ▶ Rozhodnutí o motivaci zahrnuje
 - ▶ přístup k plánovaným investicím nebo
 - ▶ uznání nákladů ve výstavbě nebo
 - ▶ vyšší návratnost (WACC)
- ▶ ACER vydává vodítka
 - ▶ pro stanovení motivace TSO na základě srovnání nejlepší praxe NRAs
 - ▶ pro metodiku vyhodnocení rizikových projektů
- ▶ Komise může vydat vodítka pro stanovení motivace

Děkuji za pozornost.